

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Професійна етика бухгалтера і аудитора

на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс
Освітня програма/спеціалізація	Облік і аудит
Спеціальність	D 1 «Облік і оподаткування»
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Ступінь вищої освіти	магістр

ПБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Артюх-Пасюта Олена Василівна

к.е.н., доцентка

доцентка кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Контактний телефон	+38-099-728-76-30
Електронна адреса	ev10111988@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна: http://www.buhoblic.puet.edu.ua/forstd.php он-лайн: електронною поштою, вівторок з 10.00-12.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та набуття практичних навичок дотримання етичних принципів та норм майбутньої професії бухгалтера, аудитора, податкового інспектора, як соціальної групи, до якої висуваються найбільш високі моральні вимоги.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.).
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом. Методи навчання: словесні, наочні, практичні
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування, поточна модульна робота. Підсумковий контроль: ПМК.
Базові знання	Наявність базових знань з бухгалтерського обліку та аудиту
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР01. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління. ПР07. Розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання. ПР18. Дотримуватися норм професійної та академічної етики, підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями.	ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК06. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел. ЗК09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). СК06. Використовувати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг з дотриманням вимог професійної етики в процесі практичної діяльності.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретичні засади професійної етики фахівця з обліку і аудиту.		
Тема 1. Поняття та призначення професійної етики в суспільстві.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування.	Підготувати реферат на одну з тем «Види професійної етики та її роль в суспільстві» або «Історія виникнення професійної етики бухгалтера».
Тема 2. Регулювання професійної етики бухгалтера та аудитора в Україні.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування.	На основі вивчення документів Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, Аудиторської палати України, підготувати кросворд або 3 ребуса за темою.
Тема 3. Загальні етичні вимоги для професійних бухгалтерів.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування, поточна модульна робота.	Підготувати кросворд або 3 ребуса за темою.
Модуль 2. Практичні аспекти професійної етики бухгалтера, аудитора, контролера.		
Тема 4. Етика професійних бухгалтерів в публічній практиці (аудиторів).	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування.	Підготувати доповідь на одну з тем «Конфлікт інтересів аудитора та методи його вирішення» або «Проблемні питання та напрями розвитку професійної етики аудитора».
Тема 5. Етика штатних професійних бухгалтерів.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування.	Підготувати доповідь на тему «Потенційні конфлікти в роботі штатних бухгалтерів».
Тема 6. Етика працівників Державної аудиторської служби України.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування.	Підготувати доповідь на тему «Морально-етичні принципи працівників Державної аудиторської служби».
Тема 7. Етика працівників Державної податкової служби України.	Відвідування лекційних занять, виконання завдань для практичних занять та їх захист, вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист, тестування, поточна модульна робота.	Підготувати доповідь на тему «Морально-етичні принципи працівників Державної податкової служби України».

Інформаційні джерела Основні

1. Артюх-Пасюта О. Характеристика основних положень професійної етики бухгалтера та аудитора. *Правові, економічні та соціокультурні засади регулювання суспільних відносин: сучасні реалії та виклики часу* : зб. матеріалів доп. учасн. III Всеукр. наук.-практ. конф., 7-8 грудня 2021 р. Полтава : ППЕП, 2022. С. 268-269.
2. Голов С. Ф., Голубка Я. В., Костюченко В. М., Кузіна Р. В., Чижевська Л. В. Професійна етика бухгалтера: підручник. Житомир : ПП Рута 2022, 260 с.
3. Додаток до міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2020 року, частина III. URL: https://www.apob.org.ua/wp-content/uploads/2024/04/Ukr_IAASB_HB_2020-Part_%D0%86%D0%86%D0%86.pdf.
4. Ковальчук Т. М., Кузь В. І. Професійна етика в обліку, аудиті та оподаткуванні: навч. посібник Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 200 с.
5. Кодекс етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту: наказ Міністерства фінансів України від 29.09.2011 р. № 1217. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1195-11#Text>.
6. Кулинич М. Б., Скорук О. В. Професійна етика бухгалтера, аудитора та податківця : конспект лекцій. Луцьк :

Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. 113 с.

7. Мілька А. І., Плаксієнко В. Я., Артюх-Пасюта О. В., Любимов М. О. Міжнародні стандарти аудиту : підручник. Полтава : ПУЕТ, 2024. 438 с.

8. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності), видання 2022 року. URL: <https://ifacweb.blob.core.windows.net/publicfiles/2024-03/%D0%9C%D0%86%D0%96%D0%9D%D0%90%D0%A0%D0%9E%D0%94%D0%9D%D0%98%D0%98%CC%86%20%D0%9A%D0%9E%D0%94%D0%95%D0%9A%D0%A1%20%D0%95%D0%A2%D0%98%D0%9A%D0%98%2022.pdf>.

9. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2020 року, частина I. URL: https://zakon.help/files/article/14640/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96_%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%8E_%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96_%D0%B0%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82%D1%83_2020_%D1%871.pdf.

10. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, видання 2020 року, частина II. URL: https://ifacweb.blob.core.windows.net/publicfiles/2024-04/2020%20IAASB%20HB_Vol%202_Ukrainian_Secure.pdf.

11. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту (стандарти) : редакція 2017 р. / Пер. з англ. К. : Міжнародний інститут внутрішніх аудиторів, Інститут внутрішніх аудиторів України. URL: <https://na.theiia.org/translations/PublicDocuments/IPPF-Standards-2017-Ukrainian.pdf>.

12. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України № 2258-VIII від 21.12.2017р.. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.

13. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996 - XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.

14. Правила етичної поведінки в органах Державної податкової служби: наказ Державної податкової служби України від 02.09.2019 р. № 52. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0052872-19#Text>.

15. Удодова Я. В. Професійна етика бухгалтера та аудитора : курс лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Облік і оподаткування» освітньо-професійної програми «Облік і аудит». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 104 с.

Додаткові

16. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2019. 252 с.

17. Жураковська І. В. Професійна етика бухгалтера і аудитора : конспект лекцій. Луцьк : ЛНТУ, 2017. 113 с.

Web-ресурси

1. Офіційний сайт Аудиторської палати України. URL : <https://www.apu.com.ua>.

2. Офіційний сайт Асоціації бухгалтерів і аудиторів. URL : <http://www.uacaa.org>.

3. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL : <https://tax.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>.

5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL : <http://www.minfm.gov.ua>.

6. Офіційний сайт Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. URL : <http://www.apob.org.ua>.

7. Офіційний сайт Федерації професійних бухгалтерів та аудиторів України. URL : <https://www.ufpaa.org/>

8. Офіційний сайт Міжнародної федерації професійних бухгалтерів. URL : <https://www.ifac.org/>

9. Офіційний сайт спілки аудиторів України. URL : <https://spilka-audit.org.ua/>

10. Офіційний сайт палати аудиторів і бухгалтерів України. URL : <https://pabu.com.ua/ua/>

11. Офіційний сайт Журналу «Незалежний аудитор». URL : <http://n-auditor.com.ua/>

12. Офіційний сайт Журналу «Аудитор України». URL : <http://auditorukr.com.ua>.

13. Офіційний сайт Журналу «Бухгалтерський облік і аудит». URL : www.business.kiev.ua.

14. Спеціалізований інформаційно-аналітичний ресурс для бухгалтерів, аудиторів. URL : <http://www.ukr.buhgalter.com.ua>.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

2. Дистанційний курс з навчальної дисципліни «Професійна етика бухгалтера і аудитора» розміщено у програмній оболонці Moodle на платформі Головного Центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>).

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-1.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в режимі он-лайн.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час проведення заняття.

Кодекс честі студента: http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність:

http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадкам академічного плагіату:

<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannyavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах вищої освіти: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти:

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про Правила вирішення конфліктних ситуацій у Полтавському університеті економіки і торгівлі: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuaczij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену:

https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції: <http://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupcii/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу. З метою покращення психологічної підтримки учасників освітнього процесу функціонує:

Положення про студентського омбудсмена:

http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro_studentskogo_ombudsmena.pdf

Положення про психологічну службу Полтавського університету економіки і торгівлі:

<http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-psyhologichnu-sluzhbu-puet.pdf>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності»: <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyedyialnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1. Теоретичні засади професійної етики фахівця з обліку і аудиту.	

Відвідування лекційних занять	3
Виконання завдань для практичних занять та їх захист	5,4
Вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист	12
Тестування	6
Види робіт	Максимальна кількість балів
Поточна модульна робота	10
Усього за модулем 1	36,4
Модуль 2. Практичні аспекти професійної етики бухгалтера, аудитора, контролера.	
Відвідування лекційних занять	4
Виконання завдань для практичних занять та їх захист	12,6
Вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист	24
Тестування	8
Поточна модульна робота	15
Усього за модулем 2	63,6
Разом (ПМК)	100

Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю